

BESLUT

2021-04-26 Dnr: 20/05831

SAKEN

SVT Forum, SVT2, 2020-12-14, inslag med en opinionsmätning; fråga om saklighet

BESLUT

Inslaget fälls. Det strider mot kravet på saklighet.

FÖRELÄGGANDE

Sveriges Television AB ska på lämpligt sätt offentliggöra nämndens beslut.

INSLAGET

I inslaget intervjuade programledaren SVT:s inrikespolitiske kommentator inför en direktsändning av Moderaternas partiledares jultal. I början av intervjun sa den inrikespolitiske kommentatorn bland annat följande.

Opinionsutvecklingen avgör ju då vem som är oppositionsledare egentligen och där har ju Sjö, eh, Kristersson varit konkurrensutsatt, om uttrycket tillåts, av Jimmie Åkesson tidigare. För ett år sen var ju till exempel Jimmie Åkesson den politiker som ihop med Ebba Busch hade högst förtroende bland väljarna. Men coronakrisen har stärkt de gamla maktpartierna och nu är det väl odiskutabelt så att Ulf Kristersson är att betrakta som oppositionsledare. Moderaterna är klart näst största parti, och också klart större än Sverigedemokraterna.

Programledaren och den inrikespolitiske kommentatorn diskuterade därefter Novus partiledarundersökning och sedan SVT/Novus väljarbarometer. Under ungefär en minut och tio sekunder visades ett stapeldiagram baserat på väljarbarometern med följande siffror för de olika partierna: V 24,2 - S 28,0 - MP 4,1 - C 8,2 - L 2,7 - M 21,7 - KD 5,4 - SD 18,5 - ÖVR 1,7. Samtidigt som stapeldiagrammet visades sa den inrikespolitiske kommentatorn bland annat följande om Moderaternas väljarsympatier.

[...] och framförallt, man har tydligt visat att man är riksdagens näst största parti. Det är psykologiskt oerhört viktigt för ett parti som Moderaterna som då ser på sig själv som det alternativa maktpartiet i förhållande till Socialdemokraterna.

ANMÄLAN

Anmälaren anför i huvudsak att opinionsmätningen felaktigt visade att Vänsterpartiet var riksdagens näst största parti.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television AB (SVT) anser att inslaget överensstämmer med kravet på saklighet och anför i huvudsak följande.

När skylten över partisympatier visades var stapeln för Vänsterpartiet fel. Det stod 24,2 procent, istället för 9,7 procent, vilket om det vore korrekt skulle ha inneburit att Vänsterpartiet var riksdagens näst största parti.

Följande dag upptäcktes felet och redaktionen bestämde sig för att rätta den felaktiga uppgiften. Rättelsen publicerades den 16 december 2020 i tablåtexten till sändningen i SVT Play. Mot bakgrund av SVT:s princip om likabehandling av partiledarna i Sveriges riksdag gjordes bedömningen att en avpublicering av KristerSSons jultal skulle vara att allvarligt inskränka en partiledares genomslag. Därför rättades istället uppgiften i tablåtexten.

Redaktionens bedömning var att en rättelse kopplad till sändningarna som var tillgängliga online var den mest relevanta för tittarna. En rättelse i en kommande *Forum*-sändning hade enligt bedömningen haft liten sannolikhet att nå den publik som sett den felaktiga skylten då en *SVT Forum*-sändning är sju timmar lång och publiken växlar mycket. Den aktuella mätningen för december hade också publicerats på SVT:s webbplats samt i stora nyhetsprogram som *Rapport*, *Aktuellt* och *Morgonstudion* med korrekt skylt. *Rapport*, *Aktuellt*, *Morgonstudion* och SVT:s webbplats samlar tillsammans en daglig publik på cirka två till tre miljoner tittare medan *SVT Forum*-publiken är betydligt mindre, 25 000 den aktuella dagen. Den stora publiken hade alltså fått en korrekt uppgift om opinionsläget för Vänsterpartiet ett par dagar tidigare.

Under intervjun betonade också den inrikespolitiske kommentatorn vid två tillfällen att Moderaterna enligt undersökningen är det näst största partiet. Båda dessa kommentarer visade att siffran vid Vänsterpartiets stapel var felaktig.

SVT beklagar den felaktiga skylten. Den visades dock under förhållandevis kort tid och SVT anser inte att felet var av den art att förståelsen för inslaget i sin helhet påverkades. Intervjun med kommentatorn handlade uteslutande om att Moderaterna och att partiledaren Ulf KristerSSon strax skulle hålla sitt jultal och skylten visades i ett sammanhang som handlade om opinionsläget för Moderaterna.

Sammanfattningsvis kan SVT inte finna att misstaget var av den karaktären att inslaget strider mot kravet på saklighet.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SVT ska utöva sändningsrätten sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet). Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

Granskningsnämnden får besluta att ett programföretag som brutit mot villkor i sitt sändningstillstånd på lämpligt sätt ska offentliggöra nämndens beslut (17 kap. 10 § radio- och tv-lagen).

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att det i inslaget visades ett diagram från en väljarbarometer enligt vilket Vänsterpartiets väljarsympatier låg på 24,2 procent. Denna siffra var felaktig och skulle innebära att Vänsterpartiet var Riksdagens näst största parti, vilket inte stämmer. Inslaget strider därmed mot kravet på saklighet i sändningstillståndet. Att SVT publicerade en rättelse i tablåtexten på SVT Play ändrar inte denna bedömning.

Detta beslut har fattats av Ulrik von Essen, Ulrika Hansson, Clas Barkman, Bo-Erik Gyberg, Gunnar Springfeldt, Kristina Åberg och Erik Fichtelius efter föredragning av Alva Fredman Klockar.

På granskningsnämndens vägnar

Ulrik von Essen

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.